

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 v. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo tuzemstvo se računajo naročnine z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šte. se prodajajo po 10 v.

Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Plju, gledališko poslopje šte. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 50.

V Ptuj v nedeljo dne 10. decembra 1916.

XVII. letnik.

Cesar Franc Jožef I.

Zadnja pot cesarja Franca Jožefa.

Dunaj, 30. novembra.

Z velikanskimi žalovnimi priredbami pokopali so danes zemeljske ostanke ljubljene cesarja. Vso ljubezen, ki jo je vžival v sreči naše monarhije pokojnik, ki mu bode vekomaj veljala, pokazala se je v teh priredbah. Podati zamoremo seveda le krajše poročilo o pogrebu samem.

Pogreb cesarjevega srca.

Ob 2. uri popoldne se je preneslo cesarjevo srce iz dvorske kapele v lotrinsko kapelo Avgustinske cerkve.

Blagoslovljenje trupla v dvorni cerkvi.

Kmalu po 1. uri popoldne so se začeli pomikati pod vodstvom mestne duhovščine meščani iz občinskih preskrbovalnic, člani pobožnih ustanov in kleriki iz avgustinske dvorne cerkve na notranji prostor cesarskega dvorca. V dvorni kapeli se je izvršilo prvo blagoslovljenje Najvišjega trupla v veliko duhovsko asistenco, nakar so dvorni služabniki nesli krsto na mrtvaški voz na švicarskem prostoru v dvoru. Pred krsto so šli dvorni čupnik in dvorni kaplani ter sluga dvorne kapele.

Sprevod k cerkvi sv. Štefana.

Prvi najvišji dvornik knez Montenuovo s svojo dvojansko palico, trije najvišji dvorni funkcionarji, kapitani telesne garde, ogrski dvorni maršal, dvorski uslužbenci, generalni adjutanti, oba knežja komornika in krilni pobočniki so sledili krsti, ki jo je eskortiralo osem mladih plemičev z gorečimi voščeniimi bakljami, arzierna, ogrska in transilvanska telesna straža.

Po zopetnem blagoslovljenju krste, položene na mrtvaški voz, se je začel sprevod pomikati, zvonovi vsega Dunaja pa so v t. m. hipu začeli zvoniti. Na čelu spreveda sta jezдила dva dvorna jahalca s svetilkami, za njima eskadrona konjenic, dvorni priprežnik na konju; ti so tvorili prvo skupino žalnega spreveda.

Nato je sledil dvoprežni dvorski voz z dvornimi komornimi strežniki, dvorni komisar na konju, dva dvorna voza s krilnimi pobočniki, dvoprežni dvorni voz s knežjimi komorniki, šesterovprega z generalnimi pobočniki, dva dvorska jahalca s svetilkami, nato šesterovprega z dvornimi službeniki, kapitani telesne garde in ogrskim dvornim maršalom, nadaljna dvorna šesterovprega z vrhovnim komornikom in vrhovnim dvornim maršalom, dvorni voz s prvim vrhovnim dvornikom. V naslednjih med posameznimi kočijami sta jezдила po dva dvorna jahalca s svetilkami. Oddelek stotnije telesne pehotne garde, oddelek eskadrone konjeniške telesne garde, peš in po en oddelek trabantne telesne garde pod vodstvom po enega častnika so korakali pred črno drapiranim mrtvaškim vozom, v katerega je bilo vpreženih 8 visokih vrancev.

Štirje telesni lakaji z gorečimi voščeniimi bakljami, štirje mladi plemiči, dve šarži garde in štiri garde arzirov in ogrske telesne garde, po en častnik, en narednik in osem gard obah trabantskih telesnih gard in konjeniške eskadrone telesne garde in stotnije pehotne telesne garde so tvorili na obeh straneh eskorto mrtvaškega voza, na čegar desni strani je jahal najvišji dvorni blevar.

Mrtvaškemu vozu je sledila brigada arsijerne telesne garde, brigada ogrske telesne garde na konju, stotnija inanterije in eskadrona konjenice.

Zadnji pozdrav dvorne straže.

V trenutku, ko je dospel mrtvaški voz skozi Švicarska vrata na notranji Dvorni trg, ki je bil enako, kakor zunanji Dvorni trg gosto zaseden od ljudi, je izkazala dvorna straža rajnemu vrhovnemu vojnemu gospodarju čast. Zadnjič se je nagnila v žalno tkanino zavita zastava pred vladarjem.

Skozi velika grajska vrata.

Med bronastima spomenikoma princa Evgena in nadvojvode Karla, katerih spomin ni bil nikdar bolj živ, kakor v teh usodnih dnevih, dospel sprevod pred spomenikom velike cesarice Marije Terezije, matere hiše Habsburško-Lotrinske, na Ring. Živo plamti ogenj iz žalnih oheliskov na zunanjih, črno drapiranih Dvornih vratih. Za vojaškim špalirjem se gnete ob žalni poti na stotisoče broječa množica. Težke črne zastave plapolajo s palač Ringa in Franc Jožefovega nabrežja, plameni plapolajo na kandelabrih pred Dvorno opero, gosto zasedena so okna na celi poti.

V katedrali sv. Štefana.

Medtem so se zbrali člani Najvišje cesarske rodbine, k pogrebnim svečanostim na Dunaj došli člani sorodnih in prijateljskih knežjih rodbin, posebni odposlanci, diplomatični zbor, tajni svetniki, ministri, dvorni uradniki, uradniki centralnih mest, generaliteta in službe prosti častniški zbor, predsedstva in člani obeh zbornic, avstrijske in ogrske, predsedstva mestnih za topov prestolnic Dunaja in Budimpešte, kakor tudi deputacije, pred Štefanovo cerkvijo in v njej, kjer se je prvič vršila pogrebna slavnost za vladarja iz hiše Habsburško-Lotrinske.

Prihod cesarja in cesarice.

Nekoliko pred 3. uro sta prispeli Njuni Veličanstvi cesar Karl in cesarica Cita s svojim spremstvom pred glavni portal staroslavne stolnice.

Cerkvena tla so črno pregrnjena, mogočni stebri so do polovice obdani s črnim suknom in okrašeni z grbi cesarske hiše. Oratoriji so črno opremljeni, klečala črno prevlečena, z oltarjev vise črne preproge s križi, z vtkanim grbom pokojnega cesarja. Od orjaškega portala do prezbiterija je postavljen vojaški špalir.

Sprejem blagopojnega cesarja pri portalu.

Na sporočilo, da se bliža mrtvaški sprevod, je odšla Najvišja in visoka gospoda k svojim določenim klečalom in prostorom v prezbiteriju, nakar se je podal iz zakristije kardinal-knezoškof dr. Piffi z asistenco škofov in prelatov, stolnega kapitlja in duhovščine po Najvišje truplo k portalu stolnice. Krsta je bila dvignjena z mrtvaškega voza in eskortirana z duhovščino v cerkev, mladi plemiči in oficirski telesni stražniki so jo nesli v prezbiterij in dvignili na katafalk. Prvi najvišji dvorjanik s štabom, drugi dvorni šarži in dvorni služabniki, ogrski dvorni maršal, generalni in krilni adjutanti, kakor tudi knežji komorniki so sledili krsti.

Blagoslovljenje trupla.

Kardinal, knezoškof dr. Piffi, je stopil h krsti in jo blagoslovil, čemur je v širnem božjem hramu, polnem do zadnjega kotička, prisotno žalno občinstvo sledilo globoko gjenjeno in v svečanostnem razpoloženju. Dvajset minut po 3. uri je bila ceremonija končana. Pevci dvorne glasbe so pretresljivo zapeli „Libera“, komorni služabniki so dvignili

krsto in jo nesli z enako eskorto na voz kakor prej z voza.

Iz cerkve sv. Štefana do kupucinov.

Če je pogrebni sprevod že po svojem sijaju napravil na vsakega najmočnejši vtisk, se je ta vtisk vsled častnega spremstva na potu iz cerkve sv. Štefana do kapucinov še povečal.

Neposredno za mrtvaškim vozom sta korakala cesar Karl in cesarica Cita in med njima prestolonaslednik nadvojvoda Franc Jožef Oton, v beli obleki s črnim trakom na levi roki in črnim pasom, tesno se držeč svojih staršev. Neposredno so potem sledili bavarski, saksonski in bolgarski kralji, nemški in turški prestolonaslednik, infant Ferdinand španski, princ Waldemar danski, otroci bolgarskega kralja, saksonski prestolonaslednik, bavarski in saksonski principi, vojvoda Filip Albrecht württemberski, nadvojvodi badenski in saksoweimarski, drugi nemški knezi in zastopnik kediya Ibrahim Hilmi. Njim so sledili vsi nadvojvode, potem kraljica bavarska, princezinja Matilda saksonska, vojvodinji württemberska in parmska, sestra rajneke cesarice grofica Trani, nadvojvodinje, med njimi umrlega cesarja Gizela in Marija Valerija, cesarjeva vnukinja kneginja Elizabeta Windischgraetz, grofica Štefanija Lonyay, soproga rajnekega prestolonaslednika, otroci pokojnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, bavarske in saksonske princezinje, člani rodbin Braganza, Lichtenstein in Hohenlohe, knez in kneginja Radziwill, knez in kneginja Czartoryski ter vojvoda Ratibor. Sledila so inozemska odposlanstva in odposlanstva oficirskih zborov. Razen sorodnikov so položili tudi člani inozemskih vladarskih rodbin krasne vence na grob. Vzlic silnemu navalu občinstva se ni zgodila niti ena nezgoda. Občinstvo se je izborno vedlo.

V kapucinski cerkvi.

Duhovščina je sprejela krsto, ki je bila prenešana v cerkev in postavljena na katafalk. Najvišja in visoka gospoda in istotako vse osebe, ki so spremljale Najvišje truplo na tem zadnjem delu poti, so šle v popolnoma črno oviti cerkvi vsaka na svoje določeno mesto.

Še enkrat se je izvršilo blagoslovljenje Najvišjega trupla, zopet so pevci zapeli „Libera“, potem je bila krsta dvignjena in prenešana med žalnimi molitvami in v svitu bakelj, kapucini so korakali pred njo, dol v grobnico.

Združen s sinom in soprogo.

S solzami v očeh, ginjeni bolesti so zrlili člani Najvišje cesarske hiše in drugi zbrani za krsto, kateri so sledili v grobnico Njegovega Veličanstva cesar Karl, prvi najvišji dvorjanik z dvojansko palico in oba knežja komornika. Tukaj je bila položena krsta po želji pokojnega vladarja med krsti pokojne cesarice Elizabete in prestolonaslednika Rudolfa. Po končanem blagoslovljenju in žalnih molitvah je oddal prvi najvišji dvorjanik ključ

krste gvardijanu oo. kapucinov in jo priporočil njegovemu varstvu, nakar se je vladar s spremstvom vrnil v cerkev. Nato je Najvišja in visoka gospoda zapustila cerkev.

Večna čast pokojnemu našemu cesarju Francu Jožefu!

Cesar Karl I.

Cesar Karl I. vrhovni armadni poveljnik.

K.-B. Dunaj, 4. decembra. Cesar Karl I. je izdal na armado in mornarico sledeče povelje:

Izvršujoč svoje vladarske pravice, prevzamem vrhovno armadno poveljstvo čez vse bojne sile Moje armade ter Moje vojne mornarice.

Za namestnika v vrhovnem armadnem poveljstvu določam feldmaršala nadvojvodo Friedricha. Karl, I. r.

Žalovanje in poklonitev novemu cesarju v Ptuj.

V Ptuj je povzročila nemila smrt nepozabnega cesarja Franca Jožefa I. splošno globoko žalovanje. Vsa javna poslopja ter tudi večinoma zasebne hiše so nosile črne zastave. Šolska deca je imela v četrte in šolskih dvoranah žalovne prireditve, pri katerih se je mladini veliko izgubo pojasnilo. Popoldne tega dneva, na katerem je bil pogreb cesarja, so bile vse prodajalne, od 3. pa do 5. ure pa tudi vse gostilne in kavarne zaprte. Cestne svetilke so gorele in bile obdane s črnim florom. Bilo je tako žalostno, da so marsikomur solze v oko silile. V soboto je bila v mestni farni cerkvi najprve sv. maša-zadušnica za šolsko dečo, potem pa velika sv. maša za odrastle, katere so se udeležili vsi člani uradov, duhovščine, vojaštva itd. Ob 10. uri zbral se je občinski zastop v mestni dvorani. Tudi tu so došli vodje uradov, vojaštva in duhovščine.

V pretresljivih besedah je župan Ornig izrazil čustva prebivalstva nad cesarjevo smrtjo. Milijoni ljudi so tega moža ljubili in milijoni žalujejo za njim. Večinoma niti na svetu nismo bili, ko je cesar Franc Jožef že vladal in delal za našo domovino. Takrat že je izrazil besede: „Jaz sem predvsem Avstrijec, ali nemške zavesti in želim najožje zvezo z Nemčijo“. S to zvezo je Franc Jožef tudi tako dolgo svetovni mir ohranil. Ko je vendar vihar pričel, dejal je: „Jaz nisem hotel te vojne!“ Jokali in žalovali bomo vedno za njim.

Govornik je potem v vznešenih besedah omenil začetek vlade novega cesarja Karla I. V polni moči mladosti nastopa naš vladar vlado. Želimo mu srečno nadaljevanje dela pokojnega cesarja. Občinski zastop je sklenil, da se imenuje odslej trg pred glavarstvom v Ptuj „Kaiser Karl-Platz“, most čez Grajeno „Kaiser Karl-Brücke“; šolska mladina bode nasadila pred glavarstvom hrast kot spomin na nastop novega vladarja. Mi bomo novemu vladarju držali zvestobo do smrti. Župan Ornig je končal krasni svoj govor s trikratnimi „Heil“-klici na cesarja Karla I., s katerim so navzoči navdušeno soglašali. S tem je bila seja končana.

Žalovanje in poklonitev novemu cesarju na Bregu pri Ptuj.

Piše se nam iz Brega pri Ptuj:

V soboto dne 2. decembra vršila se je tukaj v občinski kapeli sv. Roka sv. maša-zadušnica po Nj. Veličanstvu cesarju Francu Jožefu I. Navzoč je bil občinski zastop, šolska deca z učiteljstvom, c. k. orožništvo in veliko število ostalega prebivalstva. Sv. mašo čital je c. in kr. vojaški vikar č. gospod Johann Mlakar. Potem se je vršila pod predsedstvom občinskega predstojnika g.

Maksa Strasschill žalovna seja občinskega zastopa. G. Strasschill spominjal se je globoko ganjen nepozabne izgube, ki je bila državi vsled smrti splošno ljubljenega cesarja prizadeta. Občinski zastop je izrazil svoje najglobokejšo žalovanje. — Ob priliki nastopa vlade cesarja Karla I. in cesarice Cite izrazil je občinski zastop svoje in prebivalstva najiskrenejšo vdanost ter najodkriteljšo zvestobo novemu vladarskemu paru.

Druga poročila.

Dobili smo še celo vrsto drugih poročil o enakih prireditvah na spodnjem Štajerskem in Koroškem. Zaradi pomanjkanja prostora jih ne moremo objaviti. Povsod je bilo žalovanje globoko in iskreno; povsod pa je našlo tudi zvesto navdušenje za novo cesarsko dvojico živ izraz!

Zadnji telegrami. Bukarešta padla!

K.-B. Dunaj, 6. decembra. Uradno se danes razglašča:

Bukarešta in Ploesti sta zavzeti.

W.-B. Berlin, 6. decembra. Bukarešta je zavzeta. Cesar je pustil ob tej priliki na Pruskem in v Elsaß-Lotrinski dne 6. decembra salut streljati, zastave razobesiti in zvonove zvoniti.

S padcem Bukarešte je prišla v roke avstro-ogrskih, nemških, bolgarskih in turških čet ena največjih trdnjav na svetu. Obenem pa je tudi glavni del vojne proti zahrbtini Rumunski in njenemu krivoprisežnemu kralju dokončan. Združene čete pod vodstvom nemških zmagovitih vojskovodij Mackensen in Falkenhayn so par mesecev po izdajalski vojni napovedi Rumunijo vkljub ruski pomoči raztrgale in razbile v drobne kosce. Velikanski je plen, velikanska ta zmaga. O podrobnostih bomo zamogli šele v prihodnji številki poročati.

Asquith — odstopil.

K.-B. Rotterdam, 5. decembra. Glasom poročila iz Londona je **ministerski predsednik Asquith** podal kralju prošnjo za odstop. Kralj je prošnjo sprejel.

(Minister Asquith je eden glavnih povzročiteljev svetovne vojne in morda naš najstrupenejši nasprotnik. Njegov odstop pomeni, da tudi na Angleškem veje drugi veter; Angleži pričenjajo polagoma razumevati, da nas in naših zaveznikov ne bodejo nikdar premagali. O nasledniku Asquitha še ni ničesar znano. Op. uredništva).

Naš cesar Karl pri nemškemu cesarju.

Uradno se poroča, da je obiskal cesar Karl I. nemškega cesarja Viljema II. v velikem glavnem stanu.

Grčija se brani.

K.-B. London, 5. decembra. „Daily Telegraph“ poroča: V Atenah so vojaki, oficirji in oboroženi meščani streljali na Venizeliste (prijatelje naših nasprotnikov). Telegram je zopet v grških rokah. Francozi so vun vrženi. Zavezniki (naši sovražniki) so doživeli na Grškem popolni poraz. Kralj mobilizira na tihem. (Grčija se torej ne pusti zapeljati v izdajalstvo. Čast Grkom in njih poštenemu kralju!)

V petek in nedeljo od pol 10. ure naprej se bode predstavljalo v mestnem kinu v Ptuj

pogreb cesarja Franca Jožefa I.

Nikdo naj ne zamudi.

Svetovna vojska.

Veliki plen armade Mackensen.

(Iz avstrijskega poročila od četrtka).

K.-B. Dunaj, 30. novembra. Uradno se danes razglašča:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Uspešno prodirajoča donavska armada je vjela in zaplenila od prekoračenja Donave sem 43 rumunskih oficirjev, 2421 mož, 2 težka in 36 poljskih kanonov, 7 malih kanonov in 7 strojnih pušk. — Fronta nadvojvode Jožefa. Čete gen. v. Falkenhayn vzele so včeraj **Pitesci** in Campolung. V Campolungu padlo je 17 oficirjev, 1200 mož, 7 kanonov in veliko število vojnega materijala v roke Bavarcev. — Ruski množinski naval v razbremenjenju Rumunov so se razbili.

Italijansko bojišče. Vzhodno Gorice in na kraški visoki planoti je bil artiljerijski boj deloma jaho živahen.

Južno-vzhodno bojišče. V Albaniji nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Pred trdnjaskim pasom Bukarešte.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 1. decembra. Uradno se danes razglašča:

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Donavska armada prodira južno-zapadno od Bukarešte proti spodnjemu Argesu. Južno in vzhodno od Pitesci ter Campolunga so zmagovite zvezne kolone zopetni rumunski odpor zlomile. Tudi včeraj se je vjelo več tisoč Rumunov. Velik je plen na topovih in vojnem orožju. — Fronta nadvojvode Jožefa. Rusi nadaljujejo napade. Boj se pelje z največjo ljutostjo. Na mnogih krajih je pričel branitelj s protinapadom. Uspeh je bil tudi včeraj popolnoma na naši strani. — Fronta princa Leopolda. Ob Zloti Lipi odbile so turške čete en ruski napad. Sledile so premaganemu nasprotniku do njegovih jarkov.

Italijansko bojišče. Topovski boj južno-vzhodno od Gorice in na kraški visoki planoti trajal je z menjajočo ljutostjo naprej. Naš ogenj je razstrelil več municijskih zalog Italijanov. Tudi v posameznih koroških in tirolskih oddelkih vladalo je živahno artiljerijsko delovanje.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 1. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Ob Zloti Lipi zavrnile so turške čete več ruskih napadov, sunile za umikajočem se sovražnikom in mu prizadele težke izgube. Pripeljale so nazaj veliko število vjetih. — Fronta nadvojvode Jožefa. Rusi in Rumuni nadaljujejo v Karpatih svoje razbremenilne sunke. Tudi včeraj ni imel sovratnik vkljub veliki vporabi krvi in municije nobenega uspeha. Mnogokrat so pričele naše čete s protinapadi in so odvezle sovratniku ozemlje. Posebno so se odlikovali mariborski lovci, ki so vjeli 40 mož in prinesli dve strojni puški iz sovražne postojanke. — Armada pl. Mackensen. V zapadni Rumunski se hočejo od svoje armade odrezane rumunske čete svoji usodi izogniti. Včeraj odvzeli so jim zasledovalci čez 300 vjetih. Preko Campolunga in Pitesci v Valahiji prodirajoče kolone napravile so bogati plen na vjetih, topovih in vozovih ter bagazi. Donavska armada priborila si je prehod čez dolino Neajlov in se blizu spodnji